

Kasvuvoima
on käsissäsi

Kodin käyttövoima, biojätteen lajittelu ja kompostointi

1. Mitä on biojäte? Mistä tiedän, mikä kaikki sinne kuuluu?

Biojätettä on eloperäinen, kompostoitava ja kiinteä aines kuten hedelmien, vihannesten ja juuresten kuoret, ruuantähteet, pilaantuneet ja kuivuneet elintarvikkeet. Biojätteelle yleisimpiä synonyymejä ovat eloperäinen jäte, maatuva jäte, ruuantähteet, ruokajäte ja keittiöjäte. Biojätteen lajitteluohjeet vaihtelevat hiukan alueittain. Se johtuu biojätteen käsittelyn eroista; biokaasun tuotantoon käyvät hiukan eri jätteet kuin kompostointiin.

Biojäteastiaan voi yleisimmin laittaa:

- hedelmien, juuresten, vihannesten ja kananmunien kuoret
- ruuantähteet, kuivuneet ja pilaantuneet elintarvikkeet
- kalojen ja marjojen perkuutähteet
- kalanruodot, luut
- jähmettyneet rasvat
- kahvin ja teen porot, teepussit ja suodatinpaperit
- pehmopaperit, kuten talouspaperit, lautasliinat, nenäliinat
- kasvinosat ja kuihtuneet kukat
- hedelmien siemenet ja kivet
- pähkinät kuorineen
- hammas- ja jäätelötikut, luonnonkorkki (esim. viinipullon korkki)
- pienet määrät haravointijätettä
- lemmikkieläinten puupohjaiset kuivikkeet (esim. purut ja pelletit)

2. Miten biojäte liittyy ravinteisiin ja niiden hyödyntämiseen?

Biojätteestä saadaan käsittelyssä sekä kiinteitä että nestemäisiä lannoitevalmisteita, joilla voidaan korvata keinolannoitteita peltoviljelyssä tai maanrakennuksessa.

3. Mitä hyötyä biojätteen lajittelusta on?

Lajiteltua biojätettä käytetään energian tuotannossa. Esimerkiksi biokaasulaitoksessa tuotetulla energialla korvataan muun muassa fossiilisia polttoaineita ja samalla saadaan biojätteen ravinteet talteen.

Energian ja ravinteiden talteenotto onnistuu vain lajitellusta ja biologisesti käsitellystä biojätteestä. Samalla saadaan talteen maaperälle tärkeää humusta, jota ei väkilannoitteista löydy.

Sekajätteeseen laitettu biojäte taas poltetaan jätevoimalassa, jolloin ravinteet ja humus haaskataan. Märän biojätteen lämpöarvo poltossa ei ole erityisen hyvä, mädätys on tehokkaampi keino saada biojätteestä energiaa.

4. Biojätteen lajittelusta ei ole hyötyä, koska kaikki jätteet menevät samaan paikkaan, eikö vain?

Vaikka joskus siltä näyttäisi, kaikki eivät mene samaan paikkaan. Joillain alueilla biojätteet ja polttokelpoinen sekajäte laitetaan samaan jäteastiaan, mutta erivärisissä roskapusseissa. Automaattinen lajittelu hoitaa biojätteet omaan käsittelyynsä ja sekajätteet omaansa. Jossain muualla taas saatetaan biojätteet ja sekajätteet kerätä samalla autolla, mutta jäteautossa on oma kammio biojätteelle sekä sekajätteelle.

Eri materiaalit voidaan kierrättää raaka-aineena, kunhan ne ensin lajitellaan omiin jakeisiinsa.

5. Biojätteen lajittelusta ei ole hyötyä, koska sekajätteen joukossa se menee polttoon ja tätä kautta hyötykäyttöön, eikö vain?

Kaikki lajiteltu ja oikeaan jäteastiaan viety jäte päätyy hyötykäyttöön. Usein biojätteen käsittelyprosessissa saadaan sekä energiaa että ravinteita ja näin hyöty on polttoa laajempi.

Sekajätteen poltossa ravinteet ja humus haaskataan. Märän biojätteen lämpöarvo poltossa ei ole erityisen hyvä.

Erilliskeräystä biojätteestä kierrätettiin Tilastokeskuksen mukaan 93,6 % materiaalina, 5,7 % käytettiin energiana ja 0,7 % loppusijoitettiin kaatopaikoille vuonna 2015.

Kuluttajien sekajätteen seassa on tällä hetkellä yli kolmannes biojätettä, jota ei saada hyötykäyttöön. Määrä vastaa 6500 omakotitalon vuosittaista lämmitystarvetta sekä noin 44 000 omakotitalon vuotuista sähköntarvetta. Lajittelulla on siis merkitystä.

6. Talossani ei ole biojätteen lajittelua, mitä voin tehdä?

Pyydä isännöitsijää tai muuta taloyhtiön edustajaa hankkimaan biojätteen erilliskeräysastia. Vaikka alueellisten jätehuoltomääräysten erilliskeräysvelvoite ei täytyisikään, voi keräykseen liittyä. Naapuruston kanssa voi hankkia yhteisen kompostorin tai biojäteastian. Kimppa-astia on usein myös edullisin vaihtoehto.

7. Eikö kompostointi ole hankalaa?

Kompostointi on luonteva osa pientalon jätehuoltoa. Kompostoinnin aloitukseen järjestetään useilla paikkakunnilla kompostointikursseja, joista saa parhaat neuvot kotikompostointiin. Esimerkiksi pääkaupunkiseudulla taloyhtiöt sekä omakoti- ja muut yhdistykset voivat tilata maksuttoman luennon kompostoinnista

Talvella kompostori saattaa jäätyä, mutta käynnistyy kyllä ilmojen lämmettyä.

8. Mistä voin saada tietoa erilaisista komposteista ja kompostorin valinnasta?

Esimerkiksi alueelliselta jätelaitokselta saa maksutta kompostointineuvontaa. Rautakaupoissa on usein myynnissä eri valmistajien kompostoreja ja niistä saa neuvoja sopivimman kompostin valinnassa. Apua valintaan löytyy myös verkosta: <https://www.pienennabioberttaa.fi/kompostointi/kompostorin-valinta-ja-sijoitus>

Lisätietoa

Biojätteen lajittelu

Suomen Kiertovoima: Kaikkien kuntien jätelaitosten osoitteet listattuna

<http://www.kivo.fi/yhdistamme/>

Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut HSY

<http://www.kiitoskunlajittelet.fi/jatelaji/biojate/>

Ota iisisti: Ole energiantuottaja, näin helppoa se on

<https://www.luke.fi/otaiisisti/2016/10/18/energiantuottaja-nain-helppoa/>

Vesilaitosyhdistys ry

www.pytty.fi

Kompostointi

Kiertokapula

<https://www.kiertokapula.fi/jatehuolto/kompostointi/keittiojätteen-kompostointi/>

Botniarosk

http://www.botniarosk.fi/images/Ruoka_elixbiojätteenxkompostointi.pdf

Lounais-Suomen Jätehuolto

<https://www.lsjh.fi/fi/neuvonta/kompostointi/>

Pirkanmaan Jätehuolto

[http://pjhoy.fi/inet/pjoy/flow.nsf/documents/CF41F3754DA8F84FC22577D1003FBFFB/\\$file/Kompostointiopas.pdf](http://pjhoy.fi/inet/pjoy/flow.nsf/documents/CF41F3754DA8F84FC22577D1003FBFFB/$file/Kompostointiopas.pdf)

Päijät-Hämeen jätehuolto

<https://www.pienennabioberttaa.fi/kompostointi>